نازه‌های نشر
کتاب «مشق ارشاد» منتشر شد

کتاب «مشق ارشاد؛ تأثیرگذاری و متقاعدسازی در امر به معروف و نهی از منکر» تألیف عبدالله عمادی از سوی پژوهشگاه فرهنگ و حدیث منتشر شد.

به گزارش سرویس فرهنگی و اجتماعی خبرگزاری رسا، به‌گفته ناگفته اثر، انگیزه آغازین پژوهش حاضر، سفارش آیت‌الله محمدی ری‌شهری مبنی بر ارائه متنی برای آموزش خادمان حرم برای امر به معروف و نهی از منکر بوده که منجر به متن ذیل است: در فصل نخست، مفاهیم «امر به معروف و نهی از منکر» و «تأثیر» و تأثیرگذاری به‌تفصیل مفهوم‌شناسی شده است. سپس پیشینه نظری در زمینه نفوذ اجتماعی و متقاعدگری، تغییر رفتار، هدایتگری دینی و اخلاقی ردیابی گردده و به مبانی بحث تأثیرگذاری و نقش فاعل هدایتگر در آن پرداخته است.

با توجه به این رویکرد، مهم‌ترین دستاورد این اثر، کمک به شکل‌گیری گفتمان امر به معروف و نهی از منکر در روابط بین‌فردی جامعه و پیشنهاد مجاتبوار برای آموزش آن است.

علاوه بر آن، پیشنهادهایی در زمینه تشکیلات امر به معروف و نهی از منکر در مکان برای ارائه داده است.

کلی درباره اثر بخشی امر به معروف و نهی از منکر شده است. البته اهمیت اندیشه‌ورزی درباره امر به معروف و نهی از منکر در شرایط فعلی جامعه نیز این ضرورت را دوچندان کرده است. از آنجا که گرانیگاه واداری به کارهای نیک و بازداری از کارهای ناپسند در جامعه، زمینه‌سازی برای پذیرش و اقناع مخاطب است، اثر حاضر تلاش کرده مهارت‌ها و فرایندهای این موضوع را مورد توجه قرار دهد.

فصل دوم، به بیان ویژگی‌های منش هدایتگر که در تأثیرگذار بودن و متقاعدکنندگی وی نقش دارد، پرداخته شده است؛ منش «مهرورزی»، «خردمندی»، «قدرتمندی»، «انصاف»، «خوش‌خلقی» و «صداقت» که هر کدام سه صفت را دربرمی‌گیرد.

فصل سوم و چهارم، به چگونگی ساخت پیام‌های اقناعی اختصاص یافته است؛ در دو بخش «محتوای پیام» و «شکل پیام». همچنین در بخش محتوایی، پنج نوع پیام معرفی شده است؛ پیام‌های توصیف‌کننده، حکمت‌آمیز، پیم‌دهنده، نوید‌دهنده و جهت‌دهنده و در بخش شکلی، عوامل اقناع‌کننده در لحن پیام و قالب پیام بررسی شده است؛ هشت لحن وسه قالب به طور خاص، محور قرار گرفته است.

در فصل پنجم، روش‌هایی ذکر شده که هدایتگر باید در نحوه ارائه پیام مدنظر داشته باشد تا تأثیرگذار باشد؛ مانند روش‌هایی که در خصوص «هدایتگری عملی» وجود دارد و فصل ششم و پایانی کتاب به تأثیرگذاری و متقاعدسازی در یک موقعیت خاص یعنی امر به معروف و نهی از منکر در آستان‌ها و اماکن زیارتی پرداخته است.

کتاب «مشق ارشاد» نخستین محتوای کاربردی درباره آموزش علمی امر به معروف و نهی از منکر است که آن را به عنوان فرایند اقناعی تعریف کرده است.

نکته‌ها
آیت‌الله مظاهری

نمی‌شود دعا مستجاب نشود

قرآن می‌فرماید اگر اهل دعا نباشید، کافر هستید، یعنی مثل کافرها هستید... «وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»، خدا می‌خواهد بی‌مزد و منت هم به تو می‌دهم. پس باید اهل دعا و راز و نیاز باشیم. خدا اجابت نکند. بعد می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ»؛ کسانی که اهل دعا نیستند باید به جهنم بروند و در جهنم خوار و ذلیل هستند. گاهی فرد را به جهنم می‌برند و او را مذلت می‌دهند، اما این آیه می‌گوید تو را به جهنم بی‌مزد و ذلت هم به تو می‌دهم. پس باید اهل دعا و راز و نیاز باشیم. بنابراین اگر اهل دعا باشیم، خدا دستمان را می‌گیرد. البته باید به می‌گوید من کلایی می‌خواهم اما مادرش به او نمی‌دهد، زیرا مادر می‌داند این کلایی برای بچه بد است و مرتب او را نوازش می‌کند. پروردگار عالم نیز اگر این دعا را مستجاب نمی‌کند، عوض آن را دعایش را مستجاب می‌کند. بعضی اوقات صلاحش نیست این دعا مستجاب شود ولی نمی‌فهمد. مثل بچه که سرما خورده و به مادر می‌گوید بستنی می‌خواهم اما مادرش می‌داند که اگر بستنی بخورد، تب و بچه‌هایش در این خانه بسوزند، اما به‌واسطه دعا نکردن آن بلا را دفع می‌کند. پس نمی‌شود دعا مستجاب نشود، در اینجا چه بعضی اوقات بالاتر از این‌ها روی قیامت است. پرده‌ها عقب می‌رود، آنگاه می‌بیند دعاهایی که مستجاب نشده، در اینجا چه بهشتی است و زیر لوای حمد و خدمت محمد و علیا امیرالمؤمنین و آب کوثر است. در روایت می‌خوانیم اولاً خدا از او عذرخواهی می‌کند و می‌گوید صلاحت این بود. پس از این عذرخواهی این همه پاداش می‌دهد. این شخص بنا می‌کند حسرت بخورد و بگوید ای کاش من در شب بیست و سوم که خدا خدا می‌کردم و آن حالت را پیدا کردم اما خدا نداد، ای کاش هیچ وقت نمی‌داد تا الان اجر و مقامم بیشتر باشد. خدا رحمت کند مرحوم آقای نخودکی، این عالم واصل هم می‌گوید: این فقرا و گرفتارها و ضعفا همیشه در دنیا تق می‌زنند. در دنیا تق می‌زنند خدایا چرا نمی‌دهی اما در روز قیامت هم تق می‌زنند خدایا چرا دادی؟ کسانی تق نمی‌زنند که مقام تسلیم و رضا دارند.

گرامی‌ترین شما نزد خداوند، کسی است که بیشتر به همسر خود احترام بگذارد.

نیم نگاه
روایتی از مسجد «بقیة‌الله» در محله دولاب تهران

مسجدی ۸۰۰ ساله که میرزا اسماعیل دولابی پیشنمازش بود

مسجد بقیة‌الله محله دولاب تهران حدود ۸۰۰ یا ۹۰۰ سال قدمت دارد که این قدمت از سوی کارشناسان میراث فرهنگی اعلام‌شده است. بخشی از این مسجد به دوره ایلخانی ـ سلجوقی و بخش دیگر به دوره قاجار برمی‌گردد.

به گزارش خبرگزاری فارس، محله دولاب در جنوب شرقی شهر تهران و در منطقه ۱۴ واقع شده است. این محله در گذشته یکی از روستاهای قدیمی در حاشیه تهران بود که به علت وجود خاک حاصلخیز، کشاورزی و کاشت صیفی‌جات در آن رونق زیادی داشت. در این منطقه سکانان برای بیرون کشیدن آب از چاه از دولاب و دلو استفاده می‌کردند. معنی دولاب، چرخ چوبی با ریسمان و دلو، ظرفی برای بیرون کشیدن آب از چاه است. به همین دلیل، این محله «دولاب» نام دارد.

خیابان خاوران با به سمت بزرگراه امام علی(ع) که پیش‌بینی می‌روی در تقاطعش به خیابان عبدالحسین شیرازی می‌رسی. فضای این خیابان یک‌طرفه بسیار قدیمی است و خانه‌ها و مغازه‌هایش حال و هوای متفاوتی با دیگر نقاط شهر تهران دارند. قرار ما در مسجدی است که یکی از قدیمی‌ترین مساجد تهران به شمار می‌رود.

■ امام زمان(عج) در این مسجد به مردم تذکره می‌دادند

بنای بیرونی مسجد هیچ شباهتی به دیگر مساجد شهر ندارد؛ گنبد و گلدسته‌ای ندارد و حتی مدتی است که تابلویی هم ندارد. مسجد در حدود ۸۰۰ یا ۹۰۰ سال قدمت دارد که از سوی کارشناسان میراث فرهنگی اعلام شده است. کارشناسان میراث، پس از ثبت ملی این مسجد، بیش از دو ماه کاوش داشتند تا تاریخ و قدمت دقیقی از این مسجد پیدا کنند. آن‌ها به لایه‌های عمیقی نفوذ کردند تا بررسی زمین‌شناسی انجام دهند. یک کوزه سفالی و چند سکه‌ای را که در اطراف مسجد بودند به دست آمد، به آلمان فرستادند تا بررسی دقیق روی آن‌ها صورت گیرد.

نام این مسجد در میراث فرهنگی به نام مسجد بقیة‌الله به ثبت رسیده است. حاج حسین حاتمی، مسئول هیئت امنای مسجد بقیة‌الله می‌گوید: «براساس نقلی از مرحوم محمداسماعیل دولابی که پدر بنده افتخار داشتم شاگرد ایشان هم بودم وصیت کرده بود تا زمان زنده بودنش نقل نشود؛ ایشان امام زمان(عج) را در این مسجد دیده و حتی بشت سر ایشان نماز اقامه کرده بودند. مکانی که میرزا فرموده بودند، امروز بخش زنانه مسجد است. به همین دلیل نام مسجد، بقیة‌الله شد و مردم نیز بارها حاجت خود را در این مسجد گرفته بودند».

ماجرای امام زمان(عج) و این مسجد فقط همین نقل نیست و روایت دیگری نیز وجود دارد. حاتمی در این خصوص می‌گوید: «روزی یک مادر و دختری به مسجد ما آمدند و به محض ورود به حاتم غش افتادند و مدام اشک می‌ریختند. زمانی که آرام شدند، علت را جویا شدیم. آن‌ها گفتند حدود دو هفته پیش به فاصله یک شب، هم مادر و هم دختر خواب می‌بینند امام زمان(عج) در مسجدی حضور دارد و مردم صف کشیده بودند تا تذکره بگیرند. آن‌ها دو هفته تمام مساجد قدیمی شهر تهران را گشتند تا بتوانند آن مسجد را پیدا کنند. زمانی که وارد این مسجد می‌شوند، فضای داخلی این مسجد را درست مشابه همان فضای خواب می‌بینند».

حاتمی ادامه داد: «براساس نقل گذشتگان، این مسجد با پول مردم که عمدتاً کشاورز هم بودند، بنا شده و امروز هم هیچ درآمدی ندارد و تمامی هزینه‌ها با کمک اهالی همین محله دولاب پرداخت می‌شود. شهردار ی از ما خواست با شروع کرونا مسجد را تعطیل کنیم تا بازسازی کنند اما ما دلمان نیامد و حتی شده با یک فرش نماز جماعت را برپا کردیم. در بعضی شب‌ها پنج نفر برای نماز می‌آمدند اما بعضی از شب‌ها جمعیت به قدری زیاد است که برخی از این جمعیت به دوره اپلخانی . سلجوقی و بخش دیگر به دوره قاجار برمی‌گردد. بیرون می‌ایستند تا پس از پایان نماز افراد داخل، وارد شوند و نماز خود را در این مسجد به واسطه تبرک بخوانند».

حجت‌الاسلام محمدعلی حاتمی، امام جماعت مسجد می‌گوید: «این مسجد موقوفه یا درآمدی ندارد و به دلیل وضع درآمدی مردم این منطقه، کمک مردمی خاصی هم ندارد. برای همین مظلوم افتاده است؛ از این رو کار در مسجد، بسیار سخت پیش می‌رود. در دوران کرونا مردم کمک‌های خود را به مسجد می‌دادند تا به دست نیازمندان برسد. این کمک‌ها شامل بسته غذایی و معیشتی بود که میان نیازمندان توزیع می‌شد. پیش از کرونا کلاس قرآنی، ریاضی و... در مساجد برپا می‌شد که البته بسیاری از اقدامات به دلیل بازسازی‌ها متوقف شده است. ظرفیت بالای کار در مسجد وجود دارد و جمعیت لازم هم هست، اما حمایت نداریم و بخشی از کارها، روی زمین مانده است. در حال حاضر میراث فرهنگی توانایی و پرهیز از سهل‌انگاری است. یعنی فرد پس از ۴۰ سالگی به پختگی می‌رسد و احتیاطش در کار بیشتر می‌شود که اگر این رخ ندهد، عافیتش ختم به خیر نمی‌شود. توضیحات میرزا در این خصوص بیش از نیم ساعت طول کشید».

مانند این مسجد را فقط شاید در مسجد جامع شهرهای شوش، دانیال و اصفهان می‌توان دید. با اینکه نامش از سال‌ها پیش در فهرست آثار ملی ثبت شده، همواره مورد کم‌لطفی مسئولان قرار گرفته است. مسجد بقیة‌الله(عج) یا مسجد «آقا شیخ علی» بیشتر از کلنگی بودنش، غریبی نام آن است که خاطر را آزرده می‌کند.

پنبه

یک عبا برای تو یا چند عبا برای همه؟

در شرح حال آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری آمده است: «یک روز یکی از بزرگان، عبای ظریف و پرقیمتی را به رسم یادبود و هدیه، برای یکی از فرزندان ایشان فرستاد. شیخ به فرزند خود گفت: «بسم‌ا... این عبا برای تو زیاد است؛ برای اینکه بعضی از طلاب، اصلا عبا ندارند.» سپس عبا را فروخت و با پول آن چند دست عبای متوسط خرید، یکی را به فرزند خود و بقیه را به طلاب مستحق داد».

دیدگاه
عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی مطرح کرد

مسئولان جامعه اسلامی باید زندگی معمولی داشته باشند

مسئولیت در نگاه دینی امر خطیر و حساسی است و مسئول و مدیر در جامعه اسلامی هم در برابر مردم و هم در برابر خدا باید پاسخگو باشد. کارگزار مردم بودن، نعمتی است از سوی خداوند که شکر این نعمت، مردمداری و همراه بودن با مردم است. امام(ره) می‌فرمایند: «از این بترسید که اگر خدای نخواسته یک وقت این قضیه پیش آمد و شما از آن مردمی بودن بیرون رفتید و یک وضع دیگری پیدا کردید و خیال کردید حالایی که من نخست‌وزیرم، حالایی که من رئیس‌جمهورم، حالایی که من وزیر کذا هستم، باید چه و چه و چه باشم، آن وقت بدانید که آسیب می‌بینید».

امام(ره) با رهنمودهای خویش در عین احترام به حقوق مردم و کارگزاران و رعایت قواعد و مقررات، روح معنویت به نحوه مدیریت مدیران می‌دمد و چون طبیبی دردشناس، تلاش می‌کند ریشه‌های درنبود معنویت و اخلاق را پیدا و راه درمانی آنرا ارائه دهد. حال اگر بخواهیم از بیانات و سیره رفتاری امام خمینی(ره) الگوبرداری کنیم، شناخت مبانی و پایه‌های نظری دیدگاه ایشان ضرورت دارد.

بر همین اساس شریف لکزایی، دانشیار گروه فلسفه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و استقرار نظام اسلامی می‌گذرد، پس از گذشت چهار دهه از انقلاب، نیروهای زیادی در حوزه‌های مختلف تربیت شدند، نیروهای شایسته‌ای که در نقاط مختلف کشور حضور دارند. فارغ از هر گونه موضع‌گیری جناحی باید از آن‌ها استفاده شود چرا که این افراد سرمایه‌های جامعه هستند. نمی‌شود سرمایه‌های متخصص و متعهد جامعه را به بهانه‌های واهی کنار گذاشت و افرادی را در مناصب مستقر کرد که نه با ادبیات سیاست آشنا هستند و نه تجربه و تخصص کافی دارند و انتظار داشت جامعه و نظام پیشرفتی نیز داشته باشد.

لکزایی از دیگر ویژگی‌های خواص تراز انقلاب اسلامی را توجه به فضائل اخلاقی و اجتناب از رذائل اخلاقی بیان و عنوان کرد: مؤدب به آداب بودن و فضائل اخلاقی نشانه یک سیاستمدار اسلامی است. اساساً تفاوت میان یک سیاستمدار در جامعه اسلامی ایران پس از انقلاب و یک سیاستمدار پیش از انقلاب در همین ویژگی است. آنچه در این عرصه اهمیت دارد حرکت و فعالیت سیاسی بر مبنای اخلاق و فضائل اخلاقی است. سیاستمدار مسلمان و کسی که در جامعه اسلامی صاحب منصب است این اجازه را ندارد که از هر وسیله‌ای برای رسیدن به هدفش بهره ببرد. امام موسی صدر به زیبایی این مسئله را مطرح کرده و فرمودند: با ابزار غیرشرافتمندانه نمی‌توان به اهداف شرافتمندانه دست پیدا کرد. اگر هدف مسئول و سیاستمداری شرافتمندانه باشد ابزار و وسیله‌اش نیز باید شرافتمندانه باشد.

دانشیار گروه فلسفه سیاسی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی ادامه داد: صداقت یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های یک سیاستمدار مسلمان و تراز انقلاب اسلامی است. اگر یک سیاستمدار در جایی یک دروغ بگوید نه دروغ‌ها بلکه تنها یک دروغ بگوید باید او را از سیاست و مسئولیت سیاسی حذف و عزل کرد تا چه رسد به اینکه فرد مسئول تهمت بزند و با خدای نکرده منافقانه عمل کند.

وی افزود: از دیگر فضائل اخلاقی که برای یک سیاستمدار مسلمان واجب است عدالت است. مسئول باید در محیط کاری خود، عدالت را رعایت کند. فردی که قرار است بخشی از سامانه اداره جامعه اسلامی باشد نمی‌تواند و نباید در قضایای گوناگون ناعادلانه رفتار کند. اگر این صفات در سیاستمداران نظام اسلامی وجود نداشته باشد آسیب‌های جبران‌ناپذیری به جامعه تحمیل خواهد شد.

لکزایی اضافه کرد: در نگاهی کلان تر یک مسئول خواص تراز انقلاب باید دغدغه فرهنگی داشته و با حوزه فرهنگ آشنا باشد.

اندیشه سیاسی پژوهشکده علوم و فرهنگ اسلامی با بیان اینکه حوزه فرهنگ حوزه گسترده‌ای است که بخشی از آن به دین و دیانت مربوط می‌شود، گفت: اما بخش دیگر آن، اهتمام به مشارکت در امور فرهنگی، مطالعه کتاب و آشنایی با افکار و فضای فرهنگی جامعه است. به طور کلی یک سیاستمدار تراز انقلاب باید با ادبیات فرهنگی این مرز و بوم آشنایی داشته باشد. باید بتواند نگاه‌های محلی و بومی در استان‌های مختلف را درک کند و از نکات مثبت ادبیات فرهنگی کشور بهره گرفته و آنچه وجود دارد را تضعیف نکند بلکه به تقویت فرهنگ جامعه نیز اهتمام ورزد.

وی به دیگر ویژگی مسئول تراز انقلاب اسلامی اشاره و بیان کرد: ویژگی دیگری که انتظار می‌رود یک مسئول و خواص تراز انقلاب اسلامی واجد آن باشد سادگی‌زیستی است. سادگی‌زیستی به معنای تعلق‌خاطر نداشتن به ذخایر دنیوی و مادیات است. مسئول جامعه اسلامی باید یک زندگی معمولی داشته و امتیازات خاصی برای خود، بستگان و نزدیکانش قائل نباشد. مسئول متعهد باید مانع سوءاستفاده و رانت‌خواری اطرافیان خود شود تا منجر به بروز تبعیض در جامعه نشود. مسئول

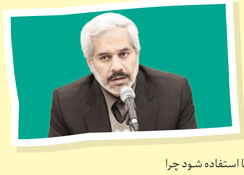

انقلاب اسلامی در عین حال که باید زمینه گسترش رفاه و آرامش اقتصادی در جامعه و مردم را فراهم کند تلاش می‌کند خود مانند بیشتر شهروندان زندگی معمولی و ساده‌ای داشته باشد.

لکزایی ادامه داد: مسئول جامعه اسلامی باید در بین مردم و به مردم زندگی کند. رفت و آمد، حرکات و سکنات و رفتار اقتصادی‌اش در جامعه نباید به گونه‌ای باشد که او را از جامعه ممتاز و جدا کند. بنابراین فرد مسئول باید از امتیازات، ویژه‌خواری‌ها و رانت‌های اقتصادی دوری کند.

دانشیار گروه فلسفه سیاسی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در پاسخ به این پرسش که اگر خواص این ویژگی‌ها را نداشته باشند چه آسیب‌هایی به جامعه وارد می‌شود، خاطرنشان کرد: به طور قطع آسیب‌هایی که به جامعه وارد می‌شود به‌شدت زیاد خواهد بود. شاید بتوان گفت وضعیتی که امروز در بحث‌های اعتقادی و انحرافی در زیست متدینانه مردم ایجاد شده نتیجه برخی سیاست‌های نادرست است. مسئولانی که مسیر صحیح و مؤمنانه را طی نمی‌کنند از هر جهت به زندگی مردم آسیب می‌رسانند. اگر مسئولان نظام اسلامی متعهدانه و مؤمنانه عمل نکنند به طور طبیعی فضای زیست اجتماعی دچار اختلال می‌شود. وی با استناد به سخنان امام صدر گفت: امام موسی صدر در مباحث تفسیر قرآنشان درباره رذائل اخلاقی می‌فرمایند: «به رذائل اخلاقی مانند غیبت، تهمت، دورویی و نفاق نباید نگاهی فردی داشت، این‌ها رذائلی است که اگر در یک جامعه به وجود بیاید موجب فروپاشی آن جامعه می‌شود. وقتی سیاست اشتباهی توسط مسئولی در پیش گرفته شده و سال‌ها بر آن تأکید و تکیه می‌شود، انحرافات را تشدید می‌کند و مشکلات و آسیب‌های متعددی را در پی خواهد داشت. لکزایی در پایان اظهار کرد: ممکن است مردم با بسیاری از مشکلات کنار بیایند اما با تبعیض و ویژه‌خواری مسئولان هیچ‌گاه کنار نخواهند آمد. بنابراین مردمی بودن مسئولان، مدیران، کارگزاران و صاحب منصبان نظام اسلامی یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های خواص تراز انقلاب اسلامی است. در کنار مردم بودن فضا را تلطیف کرده و شکاف ایجاد شده بین دولت و مردم را کاهش می‌دهد.

روایق
نگاهی به آثار اعتقاد و باور به خدا در رشد انسان و استحکام بنای خانواده

نقش فعال خداباوری در سبک زندگی متعالی

اعتقاد به خدا و یگانگی او، بنیادی‌ترین آموزه دینی است. با توجه به ارتباط مستقیم و پیوستگی دو ساحت نظر و عمل، باور به خدای یگانه تأثیر مستقیمی بر نحوه زیست انسان دارد. انسان خداباور، خدا را منحصراً خالق، مالک، رب و حاکم همه مخلوقات می‌داند و رفتار خود را بر اساس این اعتقاد سامان می‌دهد. یکی از قالب‌های زیست اجتماعی انسان، خانواده است که در اسلام، اصلی‌ترین کانون اجتماعی به شمار می‌آید و کارکردهای منحصربه‌فردی در تربیت انسان دارد؛ از این رو خداباوری موجب سازگاری میان اعضای خانواده و تأمین کننده استحکام آن است. یکی از مبانی نظری اسلام، خداباوری است که در تشکیل خانواده، استحکام و دوام آن نقش بسزایی دارد. اهتمام اسلام به تربیت اعتقادی و تحقق اخلاق خدامحور در خانواده، بر اساس نقش باورها در رشد انسان و نیز توجه به کارکردهای خاص خانواده است.

پایگاه اطلاع‌رسانی بلاغ در گزارشی به بررسی نقش خداباوری در استحکام خانواده پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

■ مفهوم‌شناسی خداباوری

اعتقاد به وجود خدا و یگانگی او، بنیادی‌ترین مبنا در آموزه‌های دین اسلام است. چنین مبنایی در تمام شئون زندگی انسان به‌ویژه در ساحت اجتماعی و خاصه در زندگی خانوادگی نقش بسزایی دارد. بر اساس این اندیشه و باور، هیچ مؤثر مستقلی در عالم غیر از خدای سبحان وجود ندارد و قیومیت هستی، آفرینش، مالکیت، ربوبیت، رازقیت و... منحصراً از آن خداست. او با قدرت خود، خلق را می‌آفریند، روزی و حیات می‌بخشد، می‌میراند و در هیچ کاری به یاری کسی احتیاج ندارد. جهان با همه نظامات و سنن و علل و معلولات، فعل او است. موجودات عالم در ذات استقلال ندارند و همه قائم به او و وابسته به او هستند و خداوند حافظ همه خلایق است. چنین او